

Wniosek o wsparcie działań strażniczych w Polsce

Wniosek składa:

Stowarzyszenie lub fundacja

1. Pełna nazwa Wnioskodawcy	Ośrodek Działań Ekologicznych „Źródła”
2. Tytuł działania	Monitoring odszkodowań w kontekście nowelizacji prawa łowieckiego
3. Data rozpoczęcia działań podejmowanych w ramach wsparcia	2024-06-01
4. Data zakończenia działań podejmowanych w ramach wsparcia	2025-02-28

5. Dlaczego działania strażnicze są ważne na terenie, na którym działacie lub w temacie, którym się zajmujecie?

W Polsce zwierzęta dziko żyjące stanowią własność skarbu państwa, który prowadzi na nich tzw. "gospodarkę łowiecką", to znaczy hoduje je i "pozyskuje". Państwo robi to za pośrednictwem kontrolowanego przez siebie zrzeszenia - Polskiego Związku Łowieckiego. Nadzór społeczny nad gospodarką łowiecką był i jest trudnym zagadnieniem, ze względu na generalną niechęć PZŁ i innych instytucji do dzielenia się z publiką swoimi "wewnętrznymi sprawami" oraz ze względu na obecność członków PZŁ w parlamencie, rządzie i organach ścigania. Wiele aspektów gospodarki łowieckiej jest monitorowana przez organizacje społeczne, głównie ekologiczne i prozwierzęce, ale do tej pory efekty takich działań - nawet gdy ujawniano ewidentne patologie - miały niewielką szansę faktycznie przełożyć się na zmiany w prawie. Wydaje się, że w najbliższych latach rząd i parlament w większym stopniu mogą być skłonne do wsłuchania się w głos społeczeństwa, w dużej mierze krytyczny wobec aktualnego modelu "gospodarki łowieckiej". Działania strażnicze w tym temacie są ważne, aby dostarczać opartych na faktach argumentów w debacie i potencjalnym procesie legislacyjnym oraz by wskazywać i eliminować naruszenia prawa.

6. Opisz, w jaki sposób prowadzicie działania kontrolne, od kiedy działacie, w jaki sposób chronicie prawo do informacji, interes publiczny, praworządność czy praw człowieka? Jak dbacie o przestrzeganie w Waszej organizacji standardów dotyczących niezależności, jawności działań, obiektywizmu i rzetelności?

Monitorujemy kwestie związane z łowiectwem co najmniej od 2016, kiedy wszedł w życie wyrok TK (P 19/13) unieważniający sposób, w jaki wyznaczane są tzw. "obwody łowieckie", również na gruntach prywatnych. Najpierw wygraliśmy w sądzie administracyjnym w sprawie naszego własnego lasu (II SA/Łd 398/16), potem zaczęliśmy pomagać innym właścicielom wyłączać nieruchomości z obwodów łowieckich, uruchomiliśmy poradnictwo i pomogliśmy uzyskać ponad 150 wyroków (<https://zakazpolowania.pl/prawo/orzeczenia-wsa/>). Po nowelizacji prawa w 2020 roku nasz las został ponownie włączony do obwodu łowieckiego (i wszystkie inne wcześniej wyłączone tereny). W tej sprawie nasza skarga kasacyjna w NSA czeka od dwóch lat na termin, następnym etapem będzie skarga do ETPCz (jedna sprawa z Polski już jest w ETPCz 21755/22 <https://tinyurl.com/etpcz2022>) oraz ewentualnie skarga do Komisji Europejskiej (naruszenie karty praw podstawowych).

Od 2018 roku bezustannie prowadzimy poradnictwo prawne w sprawach związanych z prawem łowieckim (wyłączanie nieruchomości z obwodu, oświadczenia o zakazie polowania, niezgłoszone polowania itp.), w 2023 roku przeprowadziliśmy monitoring przestrzegania przez gminy i koła łowieckie przepisów dotyczących obwieszczeń o miejscach i terminach polowań zbiorowych, którego efekty posłużyły do sformułowania postulatów przedstawionych Ministerstwu Klimatu i Środowiska oraz parlamentarzystom i najprawdopodobniej zostaną zrealizowane w ramach rządowego procesu legislacyjnego.

W działaniach staramy się przestrzegać dekalogu z kodeksu etyki SOWP, przede wszystkim istotne dla nas jest, aby wyrażane przez stowarzyszenie opinie (np. w zakresie konieczności jakichś zmian w prawie) budować na obiektywnych, rzetelnie prowadzonych analizach i badaniach. Uważamy również, że pozyskiwanie informacji publicznej nie powinno być "sztuką dla sztuki", tylko krokiem do dalszych działań (np. rzeczniczych albo procesowych), które ostatecznie mają doprowadzić do zmiany prawnej albo społecznej.

7. Z kim działacie? Jak Wasze działania są odbierane? Czy macie jakichś sojuszników (kogo)?

W Polsce akceptacja dla łowiectwa jest bardzo niska, prawdopodobnie jedna z niższych w Europie (<https://doi.org/10.17306/J.AFW.2018.2.13>) a nasze działania dot. praw właścicieli nieruchomości (do zakazywania polowań na swoim prywatnym terenie) czy praw osób korzystających z lasów (do bezpiecznych spacerów) są odbierane pozytywnie. Niektóre postulaty (na przykład usprawnienia systemu informowania o polowaniach zbiorowych) są popierane nawet przez oficjalnych przedstawicieli PZŁ. Sojusznikami w tematach dotyczących kwestii odszkodowań są rolnicy, przynajmniej ci, którzy nie są zadowoleni z obecnego systemu i sposobu w jaki koła łowieckie realizują swoje obowiązki odszkodowawcze.

W sektorze pozarządowym współpracujemy z organizacjami zrzeszonymi w ramach nieformalnej Koalicji "Niech Żyją" (powstała w celu wprowadzenia moratorium na polowania na ptaki, z czasem zaczęła zajmować się ogólnie działaniami mającymi na celu doprowadzenie do ograniczenia lub zakazania polowań rekreacyjnych także na inne zwierzęta). Współpracę w konkretnych sprawach prawnych (np. działania na rzecz zmian w prawie łowieckim) prowadzimy z Pracownią na rzecz Wszystkich Istot i Fundacją VIVA,

8. Napiszcie co pomogłoby Wam działać skuteczniej? Jak chcecie rozwijać swoje działania?

Ogranicza nas to, że działalność strażnicza (również rzecznicza i poradnicza) nie może być skutecznie prowadzona bez zewnętrznego wsparcia. Działalność odpłatna pożytku publ. (w zakresie edukacji) musi się bilansować, nie może generować zysku, który organizacja przeznaczy na zupełnie inną działalność. Osoby prowadzące działania "misyjne", które powinny być priorytetowe dla rozwoju stowarzyszenia, w pierwszej kolejności muszą realizować obowiązki administracyjne czy księgowo-finansowe, czyli takie, za które wynagrodzenie może być pokryte z działalności odpłatnej lub w ramach kosztów administracyjnych innych projektów. Dlatego najważniejsze dla zrealizowania działań proponowanych we wniosku wydaje nam się pokrycie kosztów 1/2 etatu pracownika stowarzyszenia przez okres 9 miesięcy. Mając zapewnione takie finansowanie możemy spokojnie prowadzić działania kontrolne oraz poradnictwo. Wydaje nam się, że wsparcie udzielone przez FO im. H.Wujca w 2023 roku na pokrycie właśnie tych kosztów osobowych przyniosło bardzo dobre rezultaty i doprowadziło nie tylko do rozwoju samych działań strażniczych, ale też utrwalenia odbioru stowarzyszenia jako rzetelnej organizacji eksperckiej.

9. Opiszcie działania, które chcecie zrealizować w ramach wsparcia z Funduszu Obywatelskiego i Sieci Obywatelskiej Watchdog Polska i ich spodziewane efekty.

Chcemy kontynuować istniejące poradnictwo związane z polowaniami, ale także rozpocząć monitoring i analizę danych dotyczących wypłacanych (lub nie) przez koła łowieckie odszkodowań za szkody w uprawach wyrządzane przez dziki, jelenie, sarny i daniela. W dyskursie na temat reformy łowiectwa argument o odszkodowaniach dla rolników jest podnoszony (przez myśliwych) jako kluczowy. Jednocześnie to właśnie rolnicy stanowili największą grupę osób wyłączających swoje nieruchomości z obwodu łowieckiego, zwykle jako powód podając właśnie trudności z uzyskaniem odszkodowań. Problemem jest nie tylko wycena szkód, ale wręcz samo zgłoszenie roszczenia do koła łowieckiego (por. <https://tinyurl.com/szkodylow1> <https://tinyurl.com/szkodylow2>). Z naszej wstępnej analizy wysokości odszkodowań wynika, że 1/6 kół łowieckich nie wypłaca żadnych odszkodowań, a 50% kół wypłaca łącznie poniżej 5000 zł rocznie (mediana) - na podstawie istniejących danych (z 2021 r., bo Lasy Państwowe wciąż nie opublikowały nowszych <https://tinyurl.com/szkodyrlo2>). Na podawaną w dyskusjach wartość 100 mln zł (rocznie w całej Polsce) składają się głównie bardzo wysokie odszkodowania (powyżej 300 tys. zł) wypłacane przez raptem kilkadziesiąt kół z ponad 4000 istniejących. Chcemy zbadać powody tych rozbieżności kwot w różnych kołach, przyczyny braku odszkodowań i źródeł finansowania najwyższych. Rzetelne zbadanie tematu odszkodowań wymaga uzyskania jak najbardziej aktualnych danych z Lasów Państwowych, poddania ich zaawansowanej analizie i porównania z księgowością prowadzoną przez wytypowane koła łowieckie. Ponadto należy zbadać wysokość odszkodowań wypłacanych przez skarb państwa (urzędy marszałkowskie) za szkody na terenach wyłączonych z polowań, w podziale na rodzaje wyłączeń, aby porównać odszkodowania na terenach objętych polowaniami i nie (np. miasta, parki narodowe).

Pozyskana wiedza będzie podstawą do przygotowywanych zmian w prawie oraz argumentem w dyskusji nad modelem "gospodarki łowieckiej".

10. W jaki sposób informujecie o swoich działaniach? Podajcie przykładowe linki do informacji. Jakie działania informacyjne i włączające inne osoby planujecie przeprowadzić w związku z działaniami proponowanymi we wniosku?

W ramach zeszłorocznej dotacji przebudowaliśmy stronę <https://zakazpolowania.pl> i teraz służy ona również do informowania o naszych działaniach i stanowiskach (zakładki "aktualności" oraz "media"), oprócz tego używamy również mediów społecznościowych (przykładowe wpisy: <https://tinyurl.com/pzlow7> <https://tinyurl.com/pzlow9> <https://tinyurl.com/pzlow11>).

W ramach projektu na bieżąco planujemy informować o aktualnych działaniach (np. wysyłanych np. wnioskach o informację publiczną) na naszej stronie i w mediach społecznościowych. Oprócz tego w ostatnim roku rozbudowaliśmy kontakty z mediami, tak więc o wielu działaniach możemy na bieżąco informować współpracujących dziennikarzy. Prowadzimy także działania edukacyjne skierowane do dorosłych, w poprzednich latach prowadziliśmy zajęcia o gospodarce łowieckiej dla studentów studiów podyplomowych "Prawa zwierząt" na UWSPS, dla studentów kierunku antropozoologia na Wydziale Artes Liberalis UW i na zajęciach z prawa ochrony środowiska dla studentów Wydziału Prawa i Administracji UW i planujemy kontynuować te formy współpracy.

11. Budżet – opiszcie jakie rodzaje kosztów chcecie ponieść w ramach wsparcia - rodzaj kosztu, jego uzasadnienie i szacowana kwota, np. 1) wpisy sądowe, skargi do sądów to jeden z instrumentów, których używamy i spodziewamy się, że w nadchodzącym roku złożymy ich 3, 500zł; 2) Wynagrodzenia osób realizujących działania (Wynagrodzenie koordynatorki/ra działania X/projektu) 10 miesięcy * kwota Y; Kwota Z).

Lp.	Rodzaj Kosztu	Uzasadnienie kosztu	Szacowana kwota (w PLN)
1	1/2 etatu pracownika stowarzyszenia prowadzącego merytorycznie całe działanie przez okres 9 miesięcy (3660 zł brutto = ~2450 zł netto = 4420 zł brutto brutto) 4420 zł x 9 miesięcy = 39780 zł	Zapewnienie finansowania części kosztów pracy osoby zajmującej się merytorycznie działaniami strażniczymi dotyczącymi prawa łowieckiego wydaje nam się kluczowe dla powodzenia realizacji projektu. Zakres zadań pracownika będzie obejmował w szczególności: koordynowanie całości działań monitoringowych dotyczących finansowania gospodarki łowieckiej (część czynności o charakterze technicznym, np. sprawdzanie odpowiedzi na wnioski o informację publiczną itp. mogą być wykonywane przez inne osoby ze stowarzyszenia lub wolontariuszy); bieżące prowadzenie poradnictwa (w tygodniu odbieramy średnio 5 zapytań telefonicznych lub emailowych dotyczących kwestii związanych głównie z wyłączeniem terenów prywatnych z obwodów łowieckich oraz nieoczekiwanych spotkań z myśliwymi w lesie, niektóre sprawy są skomplikowane i wymagają indywidualnej pomocy w przygotowaniu np. zawiadomień do organów ścigania); działania związane z wykorzystywaniem efektów	39 780,00

		tego projektu (oraz wcześniejszych działań strażniczych) w celu osiągnięcia zmian społecznych i prawnych, w tym: pisanie artykułów informacyjnych oraz informacji prasowych, udzielanie odpowiedzi na pytania dziennikarzy i udział w wywiadach, programach czy podcastach, działalność edukacyjna (zajęcia dla studentów, szkolenia), udział w zespołach i komisjach sejmowych oraz ewentualnych społecznych organach doradczych w ministerstwie.	
2	usługi prawne, wpisy sądowe	Stowarzyszenie posiada kompetencje do samodzielnego sporządzania skarg na bezczynność do WSA czy składania zawiadomień do prokuratury (jednak w przypadku skargi kasacyjnej do NSA obowiązuje przymus adwokacki). Proponowane w budżecie wydatki to koszt ewentualnych wpisów sądowych w sprawach administracyjnych (dotyczących bezczynności w zakresie informacji publicznej) lub część kosztów ewentualnej pomocy prawnej profesjonalnego pełnomocnika. Ponieważ trudno oszacować jaki może być faktyczny koszt, w przypadku konieczności poniesienia wyższych wydatków, stowarzyszenie gotowe jest pokryć je z innych środków (np. zbiórki publicznej lub darowizn).	220,00
Wnioskowana kwota wsparcia:			40 000,00

12. Podajcie informacje o dotychczasowych sposobach finansowania Waszych działań, w tym listę darczyńców instytucjonalnych, od których otrzymaliście wsparcie na działania strażnicze w ciągu ostatnich 3 lat (podajcie również rok i kwotę wsparcia). Tu możecie też podać inne informacje mogące mieć znaczenie przy ocenie wniosku.

Od 27 lat zajmujemy się edukacją w formie warsztatów, szkoleń, edukacji w terenie, ogólnopolskich projektów informacyjnych. Działania realizowane w formie odpłatnej działalności pożytku publicznego zapewniają organizacji stabilność finansową. Nie oznacza to jednak, że mamy środki na realizację innych działań. Przez wiele lat realizowaliśmy duże projekty ze środków głównie NFOŚiGW, MSZ (edukacja globalna), funduszy "norweskich". W latach 2015-2023 środki dla niezależnych organizacji były ograniczone i na razie wciąż są jeszcze niedostępne. W tym momencie stowarzyszenie nie prowadzi żadnych działań ze środków publicznych.

W roku 2018 stowarzyszenie otrzymało grant z Fundacji Batorego (Demokracja w Działaniu) [dotacja nr i2018A/0174 - 79.200 zł] na działania przeciwko polowaniom na zwierzęta: poradnictwo prawne, udział w rozprawach sądowych, rozwój współpracy w ramach koalicji "Niech Żyją", monitoring wyznaczania nowych obwodów łowieckich przez sejmiki. W 2023 i 2024 roku realizowaliśmy projekt "Dla bezpiecznych spacerów w lesie" z dotacji Funduszu Obywatelskiego im. H.Wujca i SOWP (umowa nr 04/FW/2023 - 39.540 zł) - monitoring przestrzegania przepisów dotyczących informowania o polowaniach zbiorowych. Na działania poradnicze związane z łowiectwem otrzymujemy też darowizny od osób indywidualnych (ok. 10.000 zł rocznie).

13. Informacje o wnioskodawcy

Organizacja	
13.1. Adres siedziby organizacji	Miejscowość: Łódź, Gmina: m. Łódź, Powiat: Łódź, Województwo: łódzkie, Kod pocztowy: 90-602, Poczta: Łódź, Ulica: Zielona, Numer posesji: 27,
13.2. Strona www, link do profilu w mediach społecznościowych	https://www.zrodla.org
13.3. Numer wpisu do odpowiedniego rejestru (np. KRS)	0000118574
13.4. Data rejestracji	1997-06-01
13.5. Telefon	426328118
13.6. E-mail	office@zrodla.org
13.7. Osoba odpowiedzialna za przygotowanie wniosku i kontakty z Funduszem (imię, nazwisko, e-mail, telefon)	- Imię i nazwisko: Krzysztof Wychowalek - E-mail: krzysztof.wychowalek@zrodla.org.pl - Telefon: 502514964

14. Oświadczenia osób składających wniosek

- Proponowana we wniosku inicjatywa w całości mieści się w zakresie działalności statutowej wnioskodawcy (dotyczy organizacji), a doświadczenie mojej organizacji w prowadzeniu działań strażniczych to nie mniej niż 3 lata.
- Wszystkie podane we wniosku informacje są zgodne z aktualnym stanem prawnym i faktycznym.

- Oświadczam(-y), że zapoznałem/zapoznałam się z klauzulą informacyjną dotyczącą przetwarzania danych osobowych.
- Władze organizacji i osoby zaangażowane w działania przedstawione we wniosku nie są radnymi, ani urzędnikami w gminie lub powiecie lub jednostkach od nich zależnych, nie pracują w podmiotach kontrolowanych lub jednostkach im podlegających, ani podmiotach konkurencyjnych.
- Władze organizacji i osoby zaangażowane w działania przedstawione we wniosku nie kandydowały w wyborach w ciągu ostatnich pięciu lat (chodzi o wybory samorządowe, prezydenckie, parlamentarne i europejskie), ani nie były członkami komitetu wyborczego.
- Władze organizacji i osoby zaangażowane w działania przedstawione we wniosku nie należą do władz partii politycznych, ani nie są osobami aktywnie działającymi lub popierającymi konkretne ugrupowania polityczne.

Imię i nazwisko osoby/osób składających wniosek uprawnionej(-ych) do reprezentowania wnioskodawcy

Lp.	Imię	Nazwisko	Funkcja
1	Małgorzata	Świderek	prezeska
2	Karolina	Baranowska	wiceprezeska

Data złożenia wniosku

2024-06-26

Załącznik nr 1 do wniosku o wsparcie

Klauzula informacyjna:

1. Administratorem Pani/Pana danych osobowych jest Fundacja dla Polski (dalej: „ADMINISTRATOR”), z siedzibą: ul. Szpitalna 5/3, 00-031 Warszawa. Z Administratorem można się kontaktować pisemnie, za pomocą poczty tradycyjnej na adres: ul. Szpitalna 5/3, 00-031 Warszawa lub pocztą elektroniczną: fdp@fdp.org.pl.
2. Administrator nie wyznaczył Inspektora Ochrony Danych.
3. Dane osobowe są przetwarzane na podstawie Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) oraz ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
4. Przetwarzanie odbywa się w celu:
  - a) przyjęcia i rozpatrzenia wniosku o wsparcie w ramach Funduszu Obywatelskiego oraz w przypadku przyznania wsparcia w celu publikacji informacji o beneficjencie (nazwy lub imienia i nazwiska) na stronie i w mediach społecznościowych Funduszu Obywatelskiego i Fundacji dla Polski oraz w celu zawarcia i wykonania umowy, a także zapewnienia prawidłowego kontaktu - art. 6 ust. 1 lit. b RODO;
  - b) rozliczenia i sprawozdania – art. 6 ust. 1 lit. c RODO.
5. Dane osobowe nie pochodzą od stron trzecich.

6. Administrator nie zamierza przekazywać danych do państwa trzeciego lub organizacji międzynarodowej.
7. Administrator będzie przekazywał dane osobowe innym podmiotom, tylko na podstawie przepisów prawa lub umowy powierzenia przetwarzania danych osobowych, w tym dostawcom usług teleinformatycznych, m.in. Google, Witkac Sp. z o.o.
8. Administrator będzie przetwarzał dane osobowe:
  - a) w przypadku przyznania wsparcia przez 5 lat licząc od początku roku następującego po roku, w którym nastąpiło zakończenie realizacji umowy;
  - b) w przypadku odmowy wsparcia do końca okresu sprawozdawczego.
9. Osoba, której dane dotyczą ma prawo do żądania od Administratora dostępu do danych osobowych, ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania oraz o prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, a także prawo do przenoszenia danych.
10. Skargę na działania Administratora można wnieść do Prezesa Urzędu Ochrony Danych Osobowych.
11. Podanie danych osobowych jest wymogiem do wykonania obowiązków Administratora. Ich niepodanie spowoduje brak możliwości złożenia wniosku o wsparcie.
12. Administrator nie przewiduje zautomatyzowanego podejmowania decyzji.